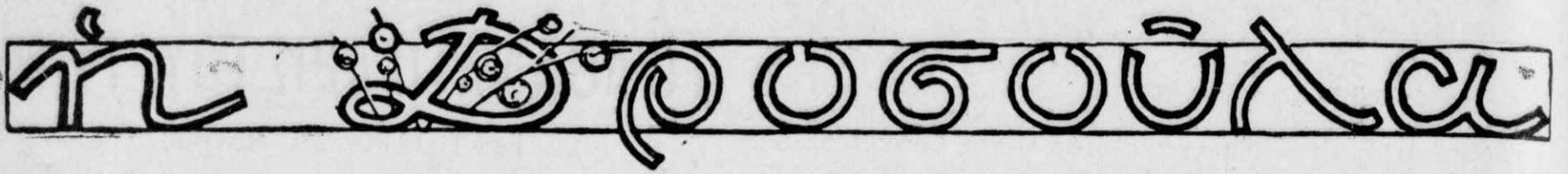

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΖΩΗΝ

ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ ΣΤΑΜ.

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ἡ Δροσοῦλα δὲν ἐμίλησε. Ἐπῆγε καὶ κάθησε σιωπηλὴ σ' ἓνα λιθαράκι τῆς αὐλῆς, στὸ ὁποῖο πάντοτε συνήθιζε νὰ κάθεται καὶ εἶχε τόσο ἀγαπήσει... Καθὼς εἶχε γυαλίσει ἐδῶ καὶ μαυρίσει τὸ λιθάρι παρακάτω, ἀπὸ τὸ καθημερινὸ τὸ κάθισμα, ἐπῆρε ἓνα σχῆμα κεφαλιοῦ, θαρρεῖς, πὺ ἐπάνω τοῦ ξεχώριζε μύτη καὶ μάτια ἢ Δροσοῦλα... Καὶ μὲ τὸ λιθάρι ἐκεῖνο συνδέθηκε ἀρκετὰ καὶ τόσο, πὺ μιὰ φορὰ πὺ ἔπεσαν ὁ κόπανος ἐπάνω τοῦ κι' ἐκτύπησε μὲ φόρα, ἢ Δροσοῦλα ἔσκυψε καὶ τὸ χάιδεψε ψιθυρίζοντας:

— Θὰ πόνεσε τὸ μαῦρο...

Εἶχε μιὰ μεγάλη, ἀγγελικὴ, καρδιά, γεμάτη ἀγάπη γιὰ δλους, καὶ ἔμψυχα καὶ ἄψυχα, ἀκόμα καὶ γιὰ τὴν κυρά της καὶ γιὰ τὸν ἀφεντικό της, πὺ τόσο τὴν ἐτυραννοῦσαν... Σήμερα τις ἔτρωγε καὶ αὔριο λησμονοῦσε, κυττώντας μὲ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον τις δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἦσαν τὰ πράγματα, ὅταν τῆς ρίχτηκε ὁ Γούλης.

Ἡ Δροσοῦλα τὰ χάρδια τοῦ καὶ τὰ καλά τοῦ λόγια, στὴν ἀρχή, δὲν τὰ παρεξήγησε.

— Γραμματισμένο παιδί εἶνε, ἔλεγε, θὰ διαφέρῃ ἀπὸ τοὺς γονιοὺς τοῦ.

Ἄλλὰ ὅταν ἓνα μεσημέρι, πὺ ὄλα ἀναλύγωναν ἀπὸ τῆ ζέστη κι' αὐτὴ, μουσκίδι ἀπὸ τῶν πανιῶν τὸ ξέβγαλμα, ἀνέβαινε σιγά-σιγά τὴ σκάλα, λαχανιασμένη ἀπὸ τὴ δουλειά, ὁ Γούλης τὴν πλησίασε καὶ τῆς εἶπε:

— Δροσοῦλα, νὰ σοῦ πῶ σ' αὐτί...

Καὶ καθὼς ἀθῶα πλησίασεν ἐκεῖνη, ὁ Γούλης τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴ φίλησε ρουφηχτὰ, μ' ἓνα θερμὸ, καυτὸ, φιλι, σὰν νὰ τὸ ρούφηξε ἀπὸ μέσα ἀπὸ ὄλο της τὸ εἶναι.

Ἡ Δροσοῦλα ἐκατάλαβε πειὰ καὶ ταραγμένη τὸν ἔσπρωξε πέρα μὲ τὰ χέρια της.

— Θὰ τὸ πῶ στὴν κυρά μου... Κάθησε καλά... Ντροπή σου, κοτζάμ ἀντρας! τὸν φοβέρισε.

— Καὶ τί θὰ καταλάβῃς; τῆς εἶπεν ὁ Γούλης, λιγώνοντας τὰ μάτια τοῦ. Μιὰ φορὰ ἀγάπησα κι' ἐγώ. Τὴν κακία σου θὰ δείξης.

* * *

Μιὰ φορὰ κι' ἔγινε ἢ ἀρχή, ἢ ἐπιθέσεις δὲν σταμάτησαν καθόλου. Ἡ ὄρφανὴ ἀντιστεκόταν καὶ μιὰ μέρα, μὴ θαστώντας πειὰ, ἔτρεξε στὴν κυρά της, κόκκινη, ἀναμμένη ἀπὸ τὴν πάλη, καὶ τῆς φώναξε:

— Νὰ σοῦ πῶ, κυρία!... Θὰ τὸν μαζέψῃς, σὲ περικαλῶ, τὸ Γούλη σου;

— Γιατί; ρώτησεν ἐκεῖνη.

— Νὰ, δὲν μ' ἀφήνει νὰ σταθῶ. Στὸ κατώι πάω, ἔρχεται καὶ μὲ πειράζει. Στὴν κουζίνα στέκομαι, ἀπάνω μου ἀπλώνει. Στὴν αὐλὴ πάω, κοντὰ μου ἔρχεται, σὰν τὸ σκυλί. Θὰ τὸν μαζέψῃς, σὲ περικαλῶ, κυρία;

Ἡ Ρουφουλίνα ἀγρίεψε.

— Ἀκοῦς τὴ βρῶμα, τὴν «πεῖθα καὶ τὴ δείξα»!... Ἀκοῦς νὰ πῆ; γιὰ τὸ παιδί μου τέτοια πράματα. Καὶ πῶς τὸν πέρασες βρῶμα, πανοῦκλα, τὸ Γούλη μου; Σὰν τὰ μούτρα σου καὶ σὰν τὴ μάνα σου; Λυσοκόφιδο! Θὰ μὰς βγάλῃς τέτοιες ἀτιμίες στὸ σπίτι μας! Γρήγορα ξεκουμπήσου νὰ μὴ σὲ δοῦν τὰ ματια μου... Πῶς τὸ πέρασες τὸ παιδί μου μουρή;

Πῶς τὸ πέρασε τὸ παιδί της; Αὐτὴ δὲν τὸ πέρασε τίποτε. Αὐτὸς δὲν τὴν ἀφῆνε νὰ σταθῇ πουθενά, νὰ κάνῃ τὴ δουλειά της. Τώρα μέλιστα, πὺ τοῦ Γούλη ἢ μητέρα οὔτε ἤθελε ν' ἀκούσῃ τὰ παράπονά της, ἢ Δροσοῦλα, ἐνοιωσε μιὰν ἐρήμωσι ν' ἀπλώνεται γύρω της, ἓνα χάος χωρὶς τέλος, μέσα στὸ ὁποῖο μονάχη αὐτὴ καὶ σκοτεινὴ ἐδέρνονταν ἀπὸ τὴν τύχη, σὰν καλαμιὰ στὸν κάμπο.

— Ἄχ, γιατί νὰ μὴν ἔχω κι' ἐγώ, Θεούλη μου, ἓναν ἀνθρωπο δικό μου; ἀναστενάζει.

Τὸν πατέρα της, τὸ Μαραθῖά, μόλις τὸν θυμότανε, μὲ τὸ ἀθῶο τοῦ καλοῦ ἀνθρώπου πρόσωπο. Κι' ἀπ' τὴ μανούλα της, ἢ τελευταία τραγικὴ τῆς τρέλλας της ἐντύπωσις τῆς εἶχε μείνει στὸ μυαλό της. Ἡ νοικοκυρὲς τῆς λέγανε πῶς ἦταν εὐκατάστατη κι' αὐτὴ μιὰ φορὰ μὲ σπῖτια, μὲ χωρά-

φια, μὰ ὁ πόλεμος κι' ὁ Ρούφουλας τῆς κάψανε κάθε καλὸ καὶ τῆς σκορπίσανε σὰν στάχτη κάθε εὐτυχία.

— Καὶ τώρα τὸ παιδί τοῦ θέλει νὰ μὲ κάνῃ ἄτιμη! σκεφτόταν. Θεέ μου, πῶς τὸ ἀνέχεσαι, Σὺ πὺ ἀπὸ ψηλά ὄλα τὰ βλέπεις;...

Καὶ τώρα ἐνοιωσε πῶς ἔχει τὴν ἀνάγκη ἓνος «ἀποκουμπιοῦ», ἓνος πὺ νὰ τὴν πονῇ καὶ νὰ τὴν ἀγαπάῃ, ἓνος ἀνθρώπου πὺ νὰ φροντίζῃ γι' αὐτὴν καὶ νὰ τὴν προστατεύῃ... Μὰ ποιὸν, πὺ εἶνε τόσο κακὸς ὁ κόσμος καὶ τόσο ἄτιμος, μπαμπέσης;

— Ἄχ, πατερούλη μου, ἔβγα ἀπὸ τὸ μαῦρο χῶμα νὰ μὲ ἰδῆς!...

Εἶχε μεγαλώσει πειὰ, εἶχε πῆξει τὸ μυαλό της κι' ἐτρόμαζε πολὺ γιὰ τὸ μέλλον της... Καμμιά ἐλπίδα ἀπὸ πουθενά δὲν γλυκοχάραζε, κανένα γι' αὐτὴν λιμάνι. Τί θὰ γινότανε; Νὰ παντρευτῇ; Προῖκα δὲν εἶχε οὔτε λεπτό. Ἄπ' ὅ,τι φορεῖ κλέφτη δὲ φοβάται, κι' ὁ Ρούφουλας μισθὸ δὲν τῆς δίνει... Ἄφου καὶ τὸ ψωμί πὺ τρώει τὸ μελετάνε... Καὶ σήμερα οἱ ἄνδρες θέλουνε λεπτά... παράδες. Δὲν ἐχτιμῶν τὴ γυναῖκα σήμερα... «Τὰ ἄ σ π ρ α πρόβατα παντρεύουν τὰ μαῦρα κούτσουρα», πὺ λέει κ' ἢ παροιμία. Ἐκεῖ δοῦλα, σκλάβια τῶν Ρουφουλαίων θὰ γέρναγε. Καὶ ὅμως ἢ-θελε νὰ ζῆση. Εἶχε κι' αὐτὴ δικαιώματα στὴ ζωὴ, ἦταν ἀνθρώπος μὲ αἰσθήσεις... Ὡς πότε θάτρωγε τῶν ξένων τις βρῶμες μὲ τὴ χούφτα; Γιατί νὰ γεννηθῇ τόσο ἄτυχη αὐτὴ; Τί ἔφταιξε στὸν κόσμο, νὰ κλείσῃ, νὰ ρημάξῃ τὸ σπιτάκι της, καὶ νὰ χαθοῦν οἱ ἀνθρωποὶ της; Τώρα, καθὼς κατάντησε, τί τὴν θέλει τὴ ζωὴ; Ἐτοι τῆς ἔρχεται νὰ πάρῃ τῶν ματιῶν της καὶ νὰ φύγῃ, νὰ φύγῃ, νὰ πάῃ νὰ πέσῃ σὰν τὴ μανούλα της στὴ θάλασσα νὰ πνιγῇ. Νὰ φύγῃ, νὰ πάῃ νὰ χαθῇ, ἐκεῖ πὺ χάθηκε ὁ ἀδελφός της... Νὰ μὴν ἀκούσου πειὰ γι' αὐτὴ... Κι' αὐτὴ νὰ μὴν ἀκούσῃ γιὰ κανένα...

Κι' ἀναλυτότανε σὲ δάκρυα θερμά, πὺ τρέχαν στὰ κόκκινα της μάγουλα καὶ χτυποῦσε ἢ καρδούλα της σὰν τὸ πουλάκι δυνατὰ, κι' ἐκλείδωνε τις πόρτες κάθε θράδου, γιὰ νὰ μὴν ἔρθῃ ὁ Γούλης τὰ μεσάνυχτα, κρυφὰ, καὶ τὴν εἴρῃ πάνω στὸν ὕπνο...

Ἄλλὰ ἓνα θράδου πὺ ὁ Ρούφουλας ἐδίψασε κι' ἐβγήκε νὰ πῆ νερὸ, κ' εἶδε τὴν πόρτα κλειδωμένη, τὴ σκυλόβρισε:

— Τὴ ἐκλείδωθῃκες μουρή; Νὰ μὴ σὲ κλέψουν; Νὰ μὴ σοῦ πάρουν τὴ βρωμοποδιά σου;

Ἄπὸ τότε δὲν ξανακλειδώθηκε ἢ Δροσοῦλα. Μὴ ἔχοντας πουθενά καταφύγιο, ἀπὸ κανέναν προστασία, βαρυστημένη, ἀπαυδημένη, ἐγκαταλείφθηκε στὴν τύχη πειὰ καὶ στὸ Θεό.

— Ἄς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ. Ἐγὼ κορμὶ χαμένο εἶμαι ἔτσι κι' ἄλλοιῶς.

Τώρα δὲν ἀντιστεκότανε μὲ δύναμι στοῦ Γούλη τις ἐπιθέσεις... Μαζευότανε μόνον καὶ τὸν ἀφῆνε νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει, στεναζόντας σιγὰ μ' ἓναν παρατεταμένον στεναγμό:

— Ἄπὸ τὸ Θεὸ νὰ τῶβρη!...

— Βρὲ, ἐγὼ σ' ἀγαπᾶω!... τῆς ἔλεγεν ἐκεῖνος. Δὲν βλέπεις πὺ ζουρλάθηκα γιὰ σένα;... Ἐγὼ μπορῶ νὰ σὲ πάρω καὶ γυναῖκα μου.

Τὸ τελευταῖο, ἂν καὶ δὲν τὸ πίστεψε ἢ Δροσοῦλα, ἐν τούτοις κάπως τὴν εὐχαρίστησε. Κάτι μέσα της τὴν γλύκανε.

— Μήπως καὶ μ' ἀγαπάει σ' ἀλήθεια; σκέφτηκε.

Ἐξ ἄλλου αὐτὴ ἢ καλωσύνη τοῦ Γούλη σ' αὐτὴν, αὐτὴν, πὺ ποτέ της δὲν ἀκούσε ἀπὸ κανένα γλυκεῖα κουβέντα, πὺ ποτέ δὲν εἶδε χάρδι καὶ λόγια τρυφερά, πὺ ἦταν ἔρημη καὶ περιφρονημένη, ἢ συγκατάθεσις, λέμε, καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἓνος ἀφεντικοῦ, τὴν κλόνισε πολὺ μέσα στὴν ψυχὴ της κι' ἄρχισε νὰ παίρῃ τὸ Γούλη μὲ μάτι καλὸ, ὡς τὸν μόνον πὺ τὴν πόνεσε, τὸν μόνον πὺ τῆς εἶπε δυὸ καλά λόγια.

— Ἐπὶ τέλους ὅ,τι γίνῃ ἄς γίνῃ, εἶπε μέσα της. Δὲν θὰ μ' ἀφήσουν νὰ χαθῶ. Ἄν δὲν τραποῦν τὸν κόσμο, τὸ Θεὸ πάντως θὰ τὸν φοβηθοῦν.

Μιὰ νύχτα ὁ Γούλης μῆκε ἀθόρυβα στὸ δωμάτιό της... Ἡ Δροσοῦλα κοιμότανε. Κι' ὅταν ξύπνησε καὶ συνῆρθε ἦταν πειὰ ἀργά!...

Ἡ Δροσοῦλα, καθὼς ἔλεγε, δὲν εἶχε τίποτε νὰ φοβηθῇ ἐκεῖ

πέρα. Ποιός θά τολμούσε νά μιλήση σ' αυτόν; Πλούσιος και Ισχυρός, όπως ήταν, με «μέσα δυνατά», με άστυνόμους και υπαλλήλους στις διαταγές του, «έβλεπε κι' έδενε» και λόγο σέ κανέναν δεν είχε για νά δώση.

Τόν μόνο πού λίγο φοβότανε, ήταν ο Τάκης, ένας φοιτητής της Νομικής, πέντ' έξη χρόνια μεγαλύτερός του, πού ήταν ο κακός δαίμονας κι' αυτού και του πατέρα του.

Αυτός όμως έσπούδαζε στην Αθήνα, τόν περισσότερο καιρό έλειπε από το χωριό κι' όταν έρχότανε, απορροφούνταν με τα σύννεφα, τούς άφρους της θάλασσας και τα λουλούδια, και μόλις του δινότανε καιρός για νά σκεφθή τούς Ρουφουλίου.

Μά όταν τούς σκεφτότανε, τούς έτρωγε το μαύρο φέιδι.

Ήταν παιδί παληάς, μεγάλης οικογενείας, πού ζέπεσε. Έπί τουρκοκρατίας ήταν άρχοντοι στο χωριό, κατσαμπασήδες των ραγιαδών, ύποστηρικτές άπ' τ' άρβανίτικο το σκυλολοί και το ταρτάρικο το ίππικό, πού έμπαινε με τα μεταξωτά μπενίσια άγριο και μεγαλοπρεπές, σειόντας τις χαίτες και τις μεγάλες φούντες, τις μεταξωτές, σαν θάλασσα φουρτουνιασμένη τούς άφρους της. Στην Έπανάστασι έδωκε σέ αίμα και σέ ώμορφιά. Άλλοι σκοτωθήκαν στο Μεσολογγιού την Έξοδο, και μάλιστα δυο άδέρφια, δυο άγγελούδια άρραβωνιασμένα, άλλοι κρεμαστήκαν σ' ένα πλατάκι της Λαμίας κι' άπάνου στον Όλυμπο άκόμα τραγουδούν τ' άρματωλού του Λύγκου, του προγονού το τραγούδι... Πολλές άπ' τις ώμορφες τις γυναίκες των τις άρπαξαν οι Τουρκοί στα χαρέμια τους και άκριβά τις πλήρωσαν για νά τις έλευθερώσουν.

Κι' όταν οι Τουρκοί έφυγαν κ' ήρθαν οι Έλληνες στην έρημωμένη χώρα, αυτή θρέθηκε ή μόνη έλληνική οικογένεια στο χωριό, πλούσια άκόμη, με κτήματα άπέραντα και σπίτια σαν «σαράια».

Τά παιδιά, όμως, πού γεννήθηκαν στα καλά της λευτεριάς τά χρόνια και θρήκαν άφθονο το θιός και τη ζωή φθηνή τότε κι' ευτυχισμένη, δεν κύτταζαν για τίποτα. Ριχτήκαν στις διασκεδάσεις, γλέντια καθημερινά, μεθύσια και σπασίματα, πανηγύρια, χαρές και φέστες. Ξένος φτωχός ή μεγάλος κι' έπίσημος, δεν θα περνούσεν άπό κεί, χωρίς νά βρη στο σπίτι τους φιλοξενία. Και τά φαγιά πού έτρώγαν, ήταν μολόγημα στο χωριό, στον κόσμο των όρεινών κ' ήμιαγρίων πολεμιτών, πού δεν είχαν δη ποτέ τους κοινωία και δεν έγνώριζαν καθόλου από άνθρωπιά.

Τά γλέντια τους ήταν μυθικά κι' άκόμα θυμούνται εκεί πέρα τόν πιό μεγάλο άπ' τούς άδελφούς, πού σαν μεθούσε γέμιζε με χαρτονομίσματα το κουμπούρι του και πυροβολούσε στον άέρα.

Έπειτα παντρεύτηκαν όλοι και πήραν φτωχές κι' ώμορφες γυναίκες, σαν σεβνταλήδες πού ήτανε. Μιά μάλιστα, μία φτωχή από τη Χιό, πού της επαναστάσεως ο στρόβιλος την πέταξε φτωχιά, δίχως πουκάμισο, στα θουνά αυτά της Ρούμελης, την πήρε ο μικρότερος από τούς άδελφούς κι' έκαμε τέτοιους γάμους, πού χρόνια εκεί πέρα τούς θυμόντουσαν...

— Νά τύχη μία φορά!... Έλεγαν όλοι. Την πήρε γυμνή και την έβούτηξε στο χρυσάφι.

Μά και ή ώμορφιά της όμως ήταν ώμορφιά πού εκαιγε. Όσες φορές περνούσεν από το δρόμο ψηλή, καμαρωτή, ροδοκόκκινη, περήφανη σαν βασίλισσα, όλοι χωρίς νά το θέλουν, σηκωνόντουσαν στί πέρασμά της.

Μ' όλην ώστόσο την σπατάλη αυτή, ή περιουσία πού όλοένα κατατρωγότανε, χωρίς κανείς νά την ανανεώνη, δεν σωνότανε. Την βρήκανε μεγάλη τά παιδιά τους, πού, όπως γεννηθήκανε στην ευμάρεια και στί άρχοντιλίκι, μιμηθήκανε τούς πατέρες τους. Τά τραπέζια τους συμπόσια σωστά, τά γλέντια τους πολυήμερα και όλοβδόμαδα και ή «ρηγγίνες» νά κολλούν στο μέτωπο του γύφτου, σαν νιφάδες χιονιού σέ χωριάτικη καπότα...

Στο κρασί προστεθήκανε τώρα τά χαρ-

τιά και ή γυναίκες...

Πρόδος καμμιά, σπουδή ούτε ιδέα, ανάπτυξις ούτε σταλιά.

— Τί ανάγκη έχουνε. Άστέρευτα είνε τά μαύρα!...

Άλλά δεν ήσανε άστέρευτα...

Έκάνανε παιδιά, κορίτσια, θέλαν παντρεία, τά καλοπάντρεψαν, τά προίκισαν πλούσια και πάλι νοικοκυραίοι πρώτοι ήσαν. Από την τρίτη αυτή γενιά βγήκε κι' ο Τάκης, έγγονος της ώμορφης Χιώτισσας, από πατέρα πολύ άναπτυγμένο πού ήρθε ξένος και παντρεύτηκε εκεί.

Τά πρώτα χρόνια πού ο Τάκης γεννήθηκε, ή ευμάρεια και ή ευτυχία ήσαν στην οικογένεια άκόμα. Κατόπιν όμως, ο άσωτος βίος των θείων του, έφερε σιγά-σιγά κάποια κατάπτωσι οικονομική και τέλος μία μεγάλη θυσία του πατέρα του, για νά σώση το θείο του, τόν άδελφό της μητέρας του από άτίμωσι, ένεκα μεγάλου χρέους χαρτοπαικτικού, έδημιούργησε το πρώτο κατρακύλισμα... Για νά συμπληρωθή το μεγάλο χάος πού άνοιχτηκεν έτσι, έχρειάστηκαν δάνεια... Και τώρα μήτηκαν στο χορό οι τοκογλύφοι και ή Τράπεζα. Τά κτήματα και τά σπίτια, μεγάλα σπίτια πατρογονικά παιρνόντουσαν για ένα κομμάτι ψωμιού... Και στην καταστροφή αυτή και τόν φαρμακωμένο ξεπεσμό, ο κόσμος έχαιρεκακούσε, κόσμος κουτός και ταπεινός, έτοιμος νά σκύψη και νά προσκυνήση τόν μεγάλο, πρόθυμος νά χορέψη, μεθυσμένος από χαρά, στα έρείπια μιας οικογενείας Ισχυρής πού κατέρρευσε και τώρα έχει πέσει, μιας οικογενείας πού κανέναν δεν έβλαψε και ό,τι είχε τάφαγε μαζί μ' αυτούς τούς μικρανθρώπους...

Αυτή την εποχή μεγάλωσε κι' ο Τάκης κι' άρχισε νά νοιώθη τη θέση τους θαθεία, θαθεία μά και φαρμακωμένα. Είχε μίαν ανάπτυξι εξαιρετική και μία μόρφωσι σπάνια για παιδί χωριού. Μιά βιβλιοθήκη του πατέρα του του άνοιξε τα μάτια, κι' από μικρό παιδάκι είχε τέτοια μανία στο διάβασμα, πού πολλές φορές έπαιρνε τά από έφημερίδες έξώφυλλα των βιβλίων των συμμαθητών του για νά διαβάξη...

Το χυδαίο περιβάλλον του χωριού, πού δεν έπιανε ποτέ έντυπο στα χέρια του και μέσα στα σπίτια του, άκόμα και τά πλουσιώτερα, δεν θρискότανε ούτε ένα βιβλίο, θλέποντας τη φιλομάθεια του μικρού άρχισε νά τόν κοροϊδεύη:

— Τί τις κάνεις μωρέ τις φυλλάδες; Θα τις θράσης νά τις φάς;

Αυτός δεν άπαντούσε. Σώπαινε, έλεεινολογώντας μέσα του την κατάσταση και έννοιωθε την ψυχή του βαρεία από λύπη, γιατί θρέθηκε μέσα σέ τέτοια ζώα.

— Μωρέ... δάσκαλος θα γίνης και φορτώνεσαι βιβλία;

Ός κι' αυτός ο σχολάρχης του τόν έδειρε μιά φορά, γιατί τόν ειδη νά διαβάξη έφημερίδα.

— Τί είσαι σύ; Ειρηνοδίκης είσαι, ταμίας είσαι ή έφορας, και θέλεις έφημερίδα;

Έτσι συνήθισε κι' αυτός νά κρύβη από τόν όχλο τις σκέψεις του και νά συχάινεται τούς πατριώτες του.

Η άποστροφή αυτή δεν άργησε νά μεταβληθή σέ περιφρόνησι τελεία. Όταν πειά ήρθεν ο μαύρος ξεπεσμός κι' έχάρηκεν όλος ο μοχθηρός κόσμος κι' ειρωνευόντουσαν στην άγορά την πρώτη τους καλοπέρασι και τη σημερινή τους στενοχώρια, ο Τάκης δεν είχε πειά μάτια για νά δη κανένα. Έπειτα τόν θρήκαν τά μεγάλα δυστυχήματα. Ο πατέρας του έσκασε από το κακό του, μη μπορώντας ν' άνθέξη στη συμφορά, και τόν θυμάται πού ένα πρωί τόν πέρασαν κίτρινο, μέσα στους βόμβους της άνοιξης και το χρυσό φως του ήλιου, με μεγαλόπρεπη πομπή, για νά τόν θάψουνε.

Οι τοκογλύφοι ριχτήκαν σαν τά κοράκια στην περιουσία του και ειδη την μητέρα του, μία καλομαθημένη νοικοκυρά, νά θγαίνη μοναχή της — αυτή πού δεν έβγαине ποτέ, παρά για έπισκέψεις — νά σηκώνεται πρωί-πρωί μαύρη και τυλιγμένη σέ πλατεία μαντήλα και νά πηγαίνη στα κτήματα, πού μείνανε με δίχως νοικοκύρη...

(Άκολουθεί)

Η κ. Ρουφουλίνα είχε σχέσεις όλο και με άριστοκρατία.